



KÖZÉP-DUNA-VÖLGYI KÖRNYEZETVÉDELMI,
TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG

2011. június 9.
Bevétel
Zöld Pont Iroda
2011 JUN 07
i. Balab

Kérjük, válaszában hivatkozzon iktatószámunkra!

Ikt. sz.: KTVF: 48-16/2011. Tárgy: A Dömper 2002 Kft. által, a Délegyháza 039/4-7, 039/9-11 és a 039/21-25 hrsz-ú ingatlanokon tervezett kavicsbánya környezeti hatásvizsgálatai eljárása

Előadó: Czinege Anett
Galamb István
Czuppon-Lázár Márta
Zsille Ákosné
Nevelős Gábor
dr. Hoblyák Júlia

USA Délegyháza Község Polgármesteri Hivatala	
Értékelés: 2011 JUN 07	Száma: 745-13
Ügyintéző: Balab	Munkiat:

2011 JUN 07
i. Balab

HATÁROZAT

A **Dömper 2002 Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.** (2347 Bugyi, Kossuth L. u. 30.; Cg. 13-09-091835; a továbbiakban: Kérelmező) kérelmére lefolytatott, a Délegyháza 039/4-7, 039/9-11 és a 039/21-25 hrsz-ú ingatlanokon tervezett kavicsbánya létesítésére vonatkozó környezeti hatásvizsgálatai eljárás alapján a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (a továbbiakban: Felügyelőség) a kérelmet

elutasítja.

Egyidejűleg megállapítom, hogy **jelen eljárásban az igazgatási szolgáltatási díj mértéke 1 200 000 Ft**, amelyet a Kérelmező megfizetett.

E döntés ellen a közléstől számított 15 napon belül az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőséghez (a továbbiakban: OKTVF) címzett, Felügyelőséghez hét példányban benyújtandó fellebbezéssel lehet élni. A fellebbezési eljárás díja 600 000 Ft, amelyet a Felügyelőség Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01711806-00000000 számú előirányzat-felhasználási számlájára átutalási megbízással vagy postai úton készpénz-átutalási megbízással (csekk) kell megfizetni. A fellebbezés elektronikus úton való előterjesztésére nincs lehetőség.

INDOKOLÁS

A Felügyelőség KTVF: 2656-22/2010. számon előzetes vizsgálati eljárás alapján a Kérelmező Délegyháza 039/4-7, 039/9-11, 039/21-25 hrsz-ú ingatlanokon tervezett kavicsbánya létesítésére vonatkozó kérelmét elutasította. A döntés ellen a Kérelmező fellebbezést nyújtott be. A másodfokú eljárás során az OKTVF 14/3965-17/2010. számon a Felügyelőség KTVF: 2656-22/2010. számú döntését megsemmisítette és környezeti hatástanulmány benyújtását írta elő.

A Kérelmező 2010. szeptember 13-án kelt, a Felügyelőiségre 2010. szeptember 14. napján érkezett levelében környezetvédelmi engedély iránti kérelmet nyújtott be a Felügyelőiségre a Délegyháza 039/4-7, 039/9-11, 039/21-25 hrsz-ú ingatlanokon tervezett kavicsbánya megvalósításának engedélyezése tárgyában. Kérelmében előadta, hogy az előzetes vizsgálati eljárás során valamennyi szükséges iratot benyújtotta és kérte, hogy a Felügyelőiség a környezeti hatásvizsgálati eljárást ennek alapján folytassa le.

A kérelem alapján a Felügyelőiség a *környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról* szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) szerinti környezeti hatásvizsgálati eljárást 2010. szeptember 14. napján megindította.

A Felügyelőiség megállapította, hogy a tervezett tevékenység a Rendelet 3. mellékletének 19. pontja [*Egyéb bányászat (ha nem tartozik az 1. mellékletbe), kivéve az önállóan létesített ásványfeldolgozó üzemet*] alapján a Felügyelőiség döntésétől függően hatásvizsgálat köteles, tekintve, hogy tervezett bánya területe: 24,9875 ha.

A Felügyelőiség megállapította, hogy az ügyintézési határidő a *környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 91. § (1) bekezdése szerint 3 hónap, melybe a *közigazgatási hatsági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól* szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 33. § (3) bekezdésében foglaltak nem számítanak be.

A Kérelmező az 1 200 000 Ft szolgáltatási díjat a *környezetvédelmi, természetvédelmi, valamint a vízügyi hatsági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól* szóló 33/2005. (XII. 27.) KvVM rendelet [a továbbiakban: 33/2005. (XII. 27.) KvVM rendelet] 1. számú mellékletének IV./2. pontja alapján leróta.

A Felügyelőiség KTVF: 2656-33/2010. számon megállapította, hogy a kérelem nem felel meg a Rendelet 7. § (3) bekezdésében foglaltaknak, mert nem tartalmazza a Rendelet 6. számú mellékletében meghatározott tartalmi követelmények alapján összeállított dokumentációt, ezért annak pótlására szólította fel a Kérelmezőt.

A Kérelmező az előírt hiánypótlásnak határidőre eleget tett.

A Felügyelőiség megállapította, hogy a hiánypótlási dokumentáció (a továbbiakban: 2010. októberi hatástanulmány) nem tartalmazza a *környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről* szóló 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet szerinti szakértői jogosultság igazolását, ezért KTVF: 2656-39/2010. számon annak pótlására szólította fel a Kérelmezőt.

A dokumentációt készítő szakértők szakértői jogosultságának igazolását a Kérelmező határidőre benyújtotta.

A Felügyelőiség a Ket. 29. § (3) bekezdés b) pontja alapján az eljárás megindításáról értesítette az ismert ügyfeleket.

A Felügyelőiség a Rendelet 8. § (2) bekezdése értelmében – figyelemmel a Ket. 29. §-ára - hivatalában, a honlapján és a központi rendszeren (www.magyarorszag.hu) közzétette az eljárás megindításáról szóló közleményt, továbbá a vonatkozó iratokat – közhírré tétel céljából – megküldte a létesítmény helye szerinti Délegyháza Község Önkormányzat Jegyzőjének.

A fentiekkel egyidejűleg a Felügyelőség a közigazgatási hatósági eljárás megindulásáról szóló értesítés érdekében vezetett elektronikus adatbázis létrehozásáról, vezetéséről, valamint az adatbázis alapján történő értesítésről szóló 187/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 2. § (2) bekezdése alapján elektronikus úton értesítette a központi elektronikus szolgáltató rendszerben regisztrált, a tárgyi területen illetékes érdekvédelmi és társadalmi szervezeteket.

A Felügyelőség – figyelemmel a Ket. 44. § (1) bekezdésében foglaltakra – megkereste a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet] 32/A. § (1) bekezdése és a 4. számú mellékletében foglaltak alapján az ügyben érdekelt szakhatóságokat.

Délegyháza Község Önkormányzat Jegyzője 391-18/2010. számon helyi környezet- és természetvédelemre kiterjedően szakhatósági állásfoglalását az alábbi kikötéssel megadta: „A község helyi építési szabályzatáról szóló 16/2005. (IX. 3.) önkormányzati rendelet VI. fejezetében szereplő környezetvédelmi előírásokat be kell tartani.”

Szakhatósági állásfoglalásában megállapította, hogy az önkormányzat nem rendelkezik hatályos helyi környezetvédelmi rendelettel. A község településszerkezeti tervéről szóló 208/2005. (IX. 1.) számú képviselőtestületi határozat 5.2.2. pontja alapján a község területén sem védett természeti, sem természeti terület nem található. Állásfoglalása alapján a tervezett tevékenység nem érinti, és hatással sincs a község helyi építési szabályzatáról szóló 16/2005. (IX. 3.) önkormányzati rendelet 45. §-ban és az építészeti örökség helyi védelmének szabályozásáról szóló 9/1999. (X. 22.) önkormányzati rendeletben meghatározott helyi védettségű természeti területekre, értékekre.

A Felügyelőség a Délegyháza község építési szabályzatának és övezetének módosításáról szóló 35/2009. (X. 28.) számú Önkormányzati rendeletre figyelemmel megállapította, hogy a tervezett bánya a településrendezési eszközökkel összhangban van. A korábban Má – általános mezőgazdasági besorolású területet Kb-2 – különleges (bánya) területté sorolták át.

A Fővárosi és Pest Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága (jelenleg: Pest Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága) 22.2/11781-2/2010. számon a tevékenységhez az alábbi kikötésekkel járult hozzá:

„A környező mezőgazdasági területek porszennyezésének elkerülése végett a bányaterület megközelítése és a kavics szállítása során lehetőség szerint burkolt felületű utakat kell használni.; a földutakat a száraz tavaszi-nyári időszakokban rendszeresen öntözni kell.

A bányahatósági engedélyezés egyes fázisaiban elbírálásra benyújtandó MŰT dokumentációkhoz csatolni kell a 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet 2. sz. mellékletének 2.4. pontja alapján összeállított talajvédelmi tervet. A műszaki üzemi terveknek összhangban kell lennie a talajvédelmi tervvel.

A letermelésre előírányozott humuszos feltalaj felhasználását tételesen részletezni kell. A tájrendezéshez szükséges mennyiséget a területen meg kell őrizni.”

Az ÁNTSZ Közép-magyarországi Regionális Intézete (jelenleg: Budapest Főváros Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv) 15609-2/2010. számú szakhatósági állásfoglalásában közegészségügyi szempontból az alábbi kikötésekkel járult hozzá a tevékenységhez:

„A bánya létesítése és működtetése nem járhat a környezet – a talaj, a talajvíz és a levegő – szennyeződésével, azt műszaki, technológiai és környezetvédelmi előírások betartásával ki kell zárni. A létesítés és a működtetés során fellépő esetleges porszennyezést portalanítással (pl.: locsolással) kell megelőzni.

A foglalkoztatott dolgozók számára ivóvízellátást és zárt szennyvíztárolóhoz kapcsolódó szociális helyiségeket folyamatosan biztosítani kell.

A bányatelek közelében lévő lakóházak miatt közegészségügyi szempontból indokolt a dokumentumban szereplő zajvédelmi objektum megépítése.”

Szakhatósági eljárása során megállapította, hogy az eljárás során a tevékenység környezetvédelmi engedélyezését kizáró ok nem merült fel, a környezetvédelmi engedély kiadásához szükséges szakhatósági állásfoglalás közegészségügyi szempontból kikötésekkel megadható.

Állásfoglalását az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvényben, illetve az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról és a gyógyszerészeti államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 362/2006. (XII. 28.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdésének b) pontjában biztosított jogkörében Ket. 44. §-a alapján alakította ki. Hatáskörét 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdése és a 4. számú melléklete, illetékességét az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról és a gyógyszerészeti államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 362/2006. (XII. 28.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése és 2. számú melléklete állapítja meg. Kikötéseit az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 46. §-a, illetve a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet 19. és 23. §-a alapján tette meg.

A Kérelmező az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat egyes közigazgatási eljárásaiért és igazgatási jellegű szolgáltatásaiért fizetendő díjakról szóló 1/2009. (I. 30.) EüM rendelet 1. számú mellékletének XI. 16. pontja alapján a 29 700 Ft igazgatási szolgáltatási díjat a szakhatósági közreműködésért a Felügyelőség KTVF: 2656-33/2010. számú felszólítására megfizette.

A Körzeti Földhivatal Ráckeve (jelenleg: Pest Megyei Kormányhivatal Földhivatala Ráckeve Körzeti Földhivatal; a továbbiakban: Földhivatal) 10.114/2011. számú szakhatósági állásfoglalásában a tevékenységhez az alábbi kikötésekkel járult hozzá:

„A kavicsbánya üzemeltetését úgy kell kialakítani, hogy az a környezetében lévő termőföldek rendeltetésszerű használatát és megközelíthetőségét nem akadályozhatja.

Az árványi nyersanyag kitermelése és elszállítása során a környező termőföldeken természetű növénykultúrák porszennyezését meg kell előzni.

A tényleges bányászati tevékenység megkezdésére kizárólag akkor kerülhet sor, ha a termőföld végleges más célú hasznosítását jogerős határozattal az illetékes földhivatal engedélyezte.”

A Földhivatal a szakhatósági eljárása során megállapította, hogy az ingatlan-nyilvántartási adatok szerint a kérelemben megjelölt Délegyháza 039/4-7, 039/9-11, 039/21-25 hrsz-ú ingatlanok 4.-5. minőségi osztályú szántó területeket érintenek. Délegyháza települési törzskönyve szerint az átlagos szántó kataszteri jövedelem érték 14,26 Ak/hektár. Megállapította, hogy a bányatelek területén fekvő szántó termőföldek közül a 4. (16,50 Ak/ha) átlagosnál jobbnak minősülnek, míg az 5. (10,40 Ak/ha) minőségi osztályú termőföldek átlagostól gyengébbnek minősülnek. Délegyháza Község Önkormányzatának Szerkezeti Terve és Helyi Építési Szabályzata a kérdéses ingatlanokat beépítésre nem szánt különleges bányaterület (Kb-2.) besorolású területként tartja nyilván. A korábban megtartott helyszíni bejárások alkalmával tapasztalt állapot tükrözi az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzett művelési ágat. A helyszíni bejárásokon a Földhivatal engedély nélküli más célú hasznosításra utaló magatartást nem tapasztalt.

A Földhivatal az előzetes vizsgálati eljárás során adott 10.008-186/2007. számú szakhatósági állásfoglalásában az átlagostól jobb minőségű termőföldeken tervezett bányászati célú igénybe vétel ellen kifogást emelt, mivel a tervezett bányaüzem területe 4. minőségi osztályú szántó művelési ágú termőföldet is érint, amely két különálló tömböt képez. Ezt követően a 2007.10.17-én kelt, 10.469-4/2007. számon meghozott állásfoglalásában pontosította és kiegészítette korábbi szakhatósági állásfoglalását és kikötésekkel hozzájárulását adta. A másodfokú eljárás során a Pest Megyei Földhivatal Földvédelmi és Földértékelési Osztálya 10.247-2/2008. számú szakhatósági állásfoglalásában Délegyháza, 039/4-7, 039/9-11, 039/21-25 hrsz-ú ingatlanokon tervezett kavicsbánya környezeti hatásvizsgálata tárgyú szakhatósági

állásfoglalásában kifejtette, hogy a *termőföld védelméről* szóló 2007. évi CXXIX. törvény 8. § (1) bekezdése alapján, ha más hatóságok engedélyezési eljárásában az ingatlanügyi hatóság szakhatóságként működik közre, a termőföld védelmének érvényesítése érdekében érvényre kell juttatni, hogy az engedélyezési eljárás alá eső tevékenység végzése lehetőség szerint a gyengébb minőségű termőföldeken, a lehető legkisebb mértékű termőföld igénybevitelével történjen. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a szakhatósági állásfoglalás kialakítása során figyelemmel kell lenni arra, hogy az érintett és szomszédos termőföldek megfelelő mezőgazdasági hasznosítását a tervezett tevékenység ne akadályozza. A szakhatósági hozzájárulást meg kell tagadni, ha az engedélyezés iránti kérelem átlagosnál jobb minőségű termőföldet érint, azonban a tevékenység végzésére hasonló körülmények és feltételek esetén átlagos minőségű vagy átlagosnál gyengébb minőségű termőföldeken is sor kerülhet. A mérlegelés során figyelembe vette, hogy az érintett termőföldek az átlagosnál gyengébb illetőleg jobb minőségűek, illetve azt a tényt miszerint a Ráckevei Körzeti Földhivatal illetve a Pest Megyei Földhivatal korábban már véleményezte a környezeti hatásvizsgálati tervdokumentációban foglaltakat, így a hozzájárulását feltételekkel megadta. A Kérelmező a *termőföld védelméről* szóló 2007. évi CXXIX. törvény 18. § (1) bekezdése szerinti 15 000 Ft igazgatási szolgáltatási díjat a szakhatósági közreműködésért a Felügyelőség KTVF: 2656-45/2010. számú felszólítására megfizette.

A Felügyelőség KTVF: 2656-56/2010. számon megállapította, hogy a tervezett bánya és annak hatásterülete a **Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság** (a továbbiakban: Vízügy Igazgatóság) kezelésében lévő csatornákat érint, ezért a 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdése alapján megkereste a Vízügyi Igazgatóságot. A Vízügyi Igazgatóság 00435-0002/2011. számon adott véleményét és tájékoztatását a Felügyelőség véleményének kialakításánál figyelembe vette.

Délegyháza Község Önkormányzat Jegyzője 2010. november 30. napján kelt elektronikus levélben majd a 391-19/2010. számú levelében tájékoztatta a Felügyelőséget, hogy az eljárás megindításáról szóló közlemény helyben szokásos módon való közzététele megtörtént.

A Kérelmező meghatalmazást adott Farkas Éva természetes személy részére, hogy az eljárásban őt képviselje.

Pusztai Gábor délegyházi lakos 2010. december 7. napján kelt levelében kifejezte tiltakozását a bánya nyitásával szemben. Tiltakozásában kifejtette, hogy álláspontja szerint a tervezett bánya területe az otthonától 100 m-re található, így azt a bánya nyitása miatt olyan szintű folyamatos zaj- és porszennyezés érné, mely az ingatlan forgalmi értékét jelentős mértékben csökkentené. Tájékoztatta a Felügyelőséget továbbá, hogy a Nyírfa utcában 65 új építési telket parcelláztak ki és közművesítették, családias jellegű településrész kialakítása kezdődött meg. Pusztai Gábor 2011. március 4. napján kelt levele mellékleteként benyújtotta 114 délegyházi lakos aláírásával ellátott tiltakozását.

A **Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Szövetség** (a továbbiakban: Levegő Munkacsoport) 2011. január 12. napján kelt, a Felügyelőségre 2011. január 14. napján érkezett levelében bejelentkezett az eljárásba, és kérte ügyfélként való elfogadását. A Felügyelőség KTVF: 3334-1/2011. számon megállapította, hogy a Levegő Munkacsoportot ügyféli jogállás illeti meg. A Levegő Munkacsoport 2011. január 12. napján kelt levelében az ügyben keletkezett iratokból másolatokat kért, azokat a Felügyelőség megadta.

A **Reflex Környezetvédő Egyesület** (a továbbiakban: Egyesület) 2010. december 28. napján kelt, a Felügyelőségre 2011. január 3. napján érkezett levelében bejelentkezett az eljárásba, és kérte ügyfélként való elfogadását. A Felügyelőség KTVF: 50-1/2011. számon megállapította, hogy az Egyesületet ügyféli jogállás illeti meg.

dr. Riebl Antal, Délegyháza Község Önkormányzat Polgármestere 745-4/2011. számú levelében a település lakosai nevében kifejezte tiltakozását a tervezett kavicsbánya nyitása ellen. Indokolásában kifejtette, hogy a tervezett bánya az ott lakó és pihenni vágyó lakosok életvitelére zavaró hatással lenne.

Az eljárással kapcsolatban Balogh József országgyűlési képviselő 2010. december 13. napján kelt levelében tájékoztatást kért. A Felügyelőség KTVF: 48-4/2011. számon a kért tájékoztatást megadta.

A Felügyelőség a Rendelet 9. §-a alapján 2011. január 27. napján közmeghallgatást tartott. A közmeghallgatáson megjelentek az eljárással kapcsolatban kérdéseket tettek fel, melyeket a Felügyelőség, a Kérelmező megjelent képviselői, valamint Délegyháza Község Önkormányzat Jegyzője megválaszolt. A közmeghallgatásról jegyzőkönyv készült.

A Felügyelőség az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény 27/G. § (1) bekezdése alapján a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosát a közmeghallgatás helyéről és idejéről KTVF: 2656-47/2010. számon tájékoztatta.

Az Rendelet 9. § (9) – (10) bekezdése szerint a közmeghallgatásról készült jegyzőkönyv másolatát a Felügyelőség megküldte a Kérelmező, az eljárásban részt vevő szakhatóságok, valamint az eljárásban részt vevő szervezetek részére. A Felügyelőség a jegyzőkönyv nyilvánosságát biztosította, valamint megküldte Délegyháza Község Önkormányzatának. Délegyháza Község Önkormányzat Jegyzője 2011. április 6. napján kelt elektronikus levelében, majd a 745-12/2011. számú levelében tájékoztatta a Felügyelőséget, hogy a jegyzőkönyv nyilvánosságát biztosította. A jegyzőkönyvben foglaltakra vonatkozó észrevétel sem a Felügyelőségre sem a Jegyzőhöz nem érkezett.

A Felügyelőség KTVF: 48-6/2011. számon megállapította, hogy a 2010. októberi hatástanulmány nem felel meg a Rendelet 6. számú mellékletében foglaltaknak, ezért a tényállás tisztázására szólította fel a Kérelmezőt. A Kérelmező a kért dokumentációt 2011. március 21. napján benyújtotta (a továbbiakban: 2011. márciusi átdolgozott hatástanulmány).

A Felügyelőség KTVF: 48-13/2011. számon a Ket. 33. § (7) bekezdése alapján az eljárás határidejét meghosszabbította.

A Kérelmező megbízásából Mihalecz József és Técsőy István természetes személyek az ügyben keletkezett iratokba 2011. május 4. napján betekintettek.

A Felügyelőség az előzetes vizsgálati eljárás keretében 2010. március 5-én a lakossági észrevételek helytállóságának vizsgálatára helyszíni szemlét tartott a tervezett bányatelek környezetében, melyen fényképfelvételek is készültek. A Felügyelőség megállapította, hogy a tervezett bányatelek közvetlen környezetében Lke – kertvárosias lakóterület található. A lakóingatlanok és a tervezett bányatelek határa között a Bugyi-csatorna (mely a szemle idején száraz volt) és egy földút húzódik, a legközelebbi lakóingatlan a tervezett bányatelek határától 40 m-es távolságon belül található. A helyszínen rögzítetteket a Felügyelőség jelen eljárás során is figyelembe vette.

A tervezett beruházással kapcsolatban a Felügyelőség a benyújtott kérelem, dokumentáció és hiánypótlási dokumentációk alapján az alábbi megállapításokat teszi:

A Kérelmező Délegyháza külterületén a 039/4-7, 9-11 és a 039/21-25 hrsz-ú ingatlanokon kavics- és homokbánya nyitását tervezi. A területen lévő ásványi vagyton kitermelését külfejtéssel, víz alóli kotrással (vonóvedres kotróval) tervezik. A kitermelt ásványi anyagot a területen felállított osztályozóban kívánják osztályozni.

A tervezett bányaterülete:	24,9875 ha
A tervezett bányalaplapja:	87,4 m Bf.
A tervezett bányafedőlapja:	99,8 m Bf.
A tervezett kapacitás:	200 000 m ³ /év (800m ³ /nap)

A tervezett bányaközvetlen szomszédságában található a „Délegyháza V. – kavics” védnevű bányatelek (15,12 ha), valamint ~ 3 km-es környezetében az alábbi bányatelkek: „Délegyháza XVII. – kavics” (5,28 ha), „Bugyi VI. – kavics” (184,1 ha), „Délegyháza III. – homok, kavics” (82,41 ha), „Délegyháza XI. – kavics” (18,09ha), „Délegyháza XVI. – kavics” (24,85 ha), „Bugyi IV. – homok, kavics” (71,33 ha), „Bugyi XII. – kavics” (20,88 ha), „Bugyi IX. – homok, kavics” (408,23 ha), „Délegyháza XVIII. – kavics” (7,95 ha), „Délegyháza XVI. – kavics” (24,85 ha), „Délegyháza XIX. – homok, kavics” (126,65 ha), „Délegyháza IX. – kavics” (42,87 ha), „Délegyháza XIV. – kavics” (5,14 ha), „Majosháza III. – homok, kavics” (244,88 ha),

Vízvédelmi szempontból:

A tervezési terület és tágabb térségére a negatív vízmérleg jellemző. A közvetlen (víztermelés) és a közvetett (nyílt vízfelületek párolgása, és a növényzet párologtatása) vízelvonás és a csapadék általi utánpótlódás egyensúlya felborult. A terület negatív vízmérlegére vonatkozó megállapítást a 2010. októberi hatástanulmány (41. oldal) és a 2011. márciusi átdolgozott hatástanulmány (56. oldal) is tényként közli: „*A vizsgált terület jelenleg is vízhiánnyal jellemezhető, mivel a területen a potenciális evapotranspiráció nagyobb, mint a csapadékmennyiség.*”

A mindenkori talajvízállást – melyre a dokumentáció készítője is rámutat – a természetes és mesterséges tényezők egyaránt befolyásolják. Az Alföld vízjárását befolyásoló természetes folyamatok közül a legfontosabbak a medenceperemek felől az alacsonyabb térszín felé tartó felszín alatti vízáramlás, a felszíni vízfolyások talajvízszint duzzasztó, illetve süllyesztő hatása, valamint az éghajlati viszonyok (csapadék-párolgás) alakulása. A talajvízállást befolyásoló mesterséges tényezők közé tartozik a belvízmentesítésre és öntözésre létrehozott sűrű, kettős működésű csatornahálózat (mint amilyen a Bugyi-csatorna is, melynek egy szakasza a tervezett bányatelket DNy-ről határolja), a területen évtizedek óta folytatott intenzív kavicsbányászat során kialakult bányatavak párolgása, valamint a mezőgazdasági területek öntözési célú vízfelhasználása, melynek egy részét a kettős működésű csatornákon érkező vízből, másik részét a felszín alatti vízkivételekből elégítik ki.

A talajvízszint alakulását a dokumentációk a „Délegyháza XI. – kavics” védnevű bányatelken kialakult bányató vízszintjének, valamint a bányához legközelebbi észlelő kutakban mért vízszintek grafikonjaival, továbbá a tervezett bányatelek tágabb térségben működtetett országos vízrajzi megfigyelési törzshálózati talajvízfigyelő kutak adatsorának ismertetésével mutatják be.

A „Délegyháza XI. – kavics” védnevű bányatelken kialakult bányatóban elhelyezett vízmérce 2005-től 2009-ig terjedő időszakra vonatkozó megfigyelt adataiból szerkesztett diagram alapján látható (2011. márciusi átdolgozott hatástanulmány 49. oldal), hogy a bányató vízszintjének alakulásában csökkenő tendencia mutatkozik. Ugyanezen csökkenő tendencia figyelhető meg a területen működő más bányák, bányatavak üzemeltetői által a Felügyelőség részére szolgáltatott vízszint mérési adatokból is.

A „Délegyháza XI. – kavics” bányató mellett 2008-tól két monitoring kút (Dt-1, Dt-2) üzemel, melynek mérési eredményeit a 2011. márciusi átdolgozott hatástanulmány az 50. oldalon ismerteti. A Dt-1 és Dt-2 monitoring kutak 2008. és 2009. évre vonatkozó adatsoraiból szerkesztett diagram a mérési időszak rövidsége miatt nem értékelhető, a

bányatónak a talajvíz szintjére gyakorolt távolhatását csak hosszabb időszak adatsorát figyelembe véve lehet szakszerűen értékelni.

A 2011. márciusi átdolgozott hatástanulmányban (52. – 54. oldal) 13 darab törzshálózati kút adatsorát mutatták be a 2005-től 2009-ig terjedő időszakra vonatkozóan, és ezen adatokat használták fel a modellezés során. Sajnálatos módon a vizsgálatba bevont kutak távolsága a tervezett bányatelektől jelentős, ezért a közvetlen környezetének talajvízállására nem adnak pontos képet, de arra teljes mértékben alkalmasak, hogy bemutassák a térségben kialakult bányatavaknak a talajvíz mennyiségi viszonyaira (vízszint) gyakorolt hatásait. A 13 darab törzshálózati kút közül 8 darab kút vízszintmérési adatsora volt teljes. Ezeknek a kutaknak a havi átlagos vízszintadatai közül a szeptemberi hónapra vonatkozókat (a nyári csapadékszegény időszakot figyelembe véve jellemzően a szeptember hónapban a legalacsonyabb a talajvíz szintje) összehasonlítva megállapítható, hogy 2009. év szeptemberében az átlag vízszint 18–84 cm közötti értékekkel volt alacsonyabb, mint a 2005. év azonos időszakára vonatkozó vízszintadatok.

A 2011. márciusi átdolgozott hatástanulmány (56. oldal) hivatkozik arra, hogy a talajvíz szintjének csökkenésében jelentős befolyásoló tényező a térségre jellemző számos engedéllyel, illetve engedély nélkül üzemeltetett talajvízre települő öntözőkút. A dokumentációban az öntözőkutak hatásait a talajvíz mennyiségére vonatkozóan jelentős tényezőnek tekintik. A Felügyelőség álláspontja alapján azonban a regionális vízszintcsökkentő hatása tekintetében az öntözőkutak hatásai nem lehetnek számottevők, hiszen a felszín alatti vizek öntözési célú igénybevétele esetén a víz jelentős része visszakerül a talajvíztartó összletbe, a kitermelt és visszajutott mennyiség közötti különbség a növények vízfelvétele során realizálódik, egy – főleg a víztakarékos (drénhálózat, csepegtető öntözés) öntözési technológiák bevezetése miatt – kisebb hányada pedig párolgási veszteség.

A 2011. márciusi átdolgozott hatástanulmány (56. oldal) megállapítja, hogy a fedőréteg letakarításával, majd a haszonanyag víz alóli jövesztésével a talajvíz felszínre kerül és bányatóként felszíni vízzé minősül át. *A bányatavak hasznosításával kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről* szóló 239/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének b) pontja alapján bányató: a felszíni vagy felszín alatti bányászati tevékenység következtében a földfelszín fedőrétegének eltávolításával, a felszín alatti vízkészletből kialakult és a bányaművelés befejezése után is fennmaradó olyan állóvíz, amelynek medrét a bányászat során mesterségesen kialakított terepmélyedés képezi. A Felügyelőség álláspontja szerint a visszamaradó bányatavak, tekintettel arra, hogy azok közvetlen kapcsolatban állnak a talajvízzel, fokozott figyelmet igényelnek, mivel minőségük befolyásolja a talajvíz minőségét, amennyiben szennyeződnek, a felszín alatti víz is szennyeződik, ezért *a felszín alatti vizek védelméről* szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: favR.) előírásait kell érvényesíteni.

A 2011. márciusi átdolgozott hatástanulmány (70-71. oldal) modellezés eredményei alapján az alábbi megállapításokat teszi:

- *„A térség hidrogeológiai adottságai miatt (jó vízvezető felszíni képződmények) az egymáshoz közel álló tavak vízszintsüllyesztő hatása nem különíthető el, kvázi depressziós tölcser nem mutatható ki egy-egy különálló tó esetében. A talajvíz gyors utánpótlódása miatt ugyanis jelentős mértékű, de helyi depresszió kialakulása helyett nagyobb területre kiterjedő, kisebb mértékű talajvíz-csökkenés lép fel.*
- *Ha a tervezett bánya hatásainak vizsgálata során feltételezzük, hogy a szomszédos bányateltet is kitermelik, akkor az új bánya felhagyása után a 2003-2009 évekre jellemző időjárás mellett 5 cm-el (94,64-94,59 m Bf.) járul hozzá a talajvízszint csökkenéséhez, a tervezett bánya közvetlen közelében értelmezve. Ez a hatás a*

1137. kútnál már nem értelmezhető. Az új bánya és a már meglévő bányák együttes üzemelése során az új bánya hozzájárulása a talajvízszint csökkenéséhez (az új bánya közvetlen közelében) a 2003-2009 évekre jellemző időjárás mellett 4 cm (94,25-94,21 m Bf.). A 1137. kútnál ez a hatás már nem érzékelhető. A 2007. évi vizsgálat során kapott eredményekhez képest bekövetkezett változásokat elsődlegesen a nagyobb tőfelületek figyelembe vétele okozza.

- A vizsgált tervezett bányatelken kialakuló újabb tó tehát 0,04-0,05 m-es vízszintsüllyedést okoz a bányató közvetlen közelében. A tervezett bányatótól távolodva ez a hatás csökken. A tervezett területtől talajvíz áramlási irányban legközelebb lévő 1137. észlelőkútnál az új bányató hatása már nem mutatható ki.
- A tervezett bányató vízszintsüllyesztő hatása nem különíthető el a többi szomszédos bányatótól, ezek egy hatótényezőként kezelendők. A tervezett bányató vízszint süllyesztő hatásának hatásterülete tehát önmagában nem értelmezhető, legfeljebb elvi hatásterületet számíthatnánk, a többi bánya figyelmen kívül hagyásával.
- A teljes tórendszer – tehát a már meglévő tavak, a már meglévő bányatelkek területén kialakuló tavak és a tervezett bánya területén kialakuló tó – együttes hatása a 1137. észlelőkútnál, a bányák üzemelése mellett -1,13 m, a bányák felhagyása után -1,06 m.”

A Felügyelőség megállapítja, hogy a vizsgált területre a vízhiány jellemző, mivel a területen a potenciális evapotranszspiráció nagyobb, mint a csapadék mennyisége (ezt az ismertetett vízszintészlelő törzshálózati kutak adatsorai is alátámasztják.). A tényekkel, mérési adatokkal szemben a benyújtott dokumentáció kijelenti, hogy a „területi vízhiányt azonban pótolják a magasabb térszínű területekről ideszivárgó talajvizek”. Ez a megállapítás ellentmondásban van a mérési eredményekkel, mert abban az esetben, ha igaz lenne, nem mutatkozna a talajvíz mennyiségére vonatkozóan a térségre jellemző csökkenő tendencia.

A dokumentációban helyesen állapították meg, hogy a tervezett bánya hatásai összeadódnak a meglévő bányatavak hatásaival, éppen ezért nem lehet egyértelműen kijelenteni, hogy a 1137. számú észlelőkútnál már a hatás nem jelentkezik. Meg kell jegyezni azonban, hogy a 1137. számú figyelőkút (EOVX: 202628,63; EOYV: 655334,72) a Kiskunsági Nemzeti Park területén található, jelentős távolságra (~9 km) a tervezett bányatelektől. Megjegyzendő az is, hogy a talajvíz áramlás irányában nem a 1137. számú figyelőkút a legközelebbi, hanem a 3854. számú (EOVX: 204347,31; EOYV: 649640,98), azonban az is jelentős távolságra (~7,8 km) van a tervezett bányatelektől. A Felügyelőség álláspontja szerint egyik kút sem feltétlenül alkalmas arra, hogy reprezentatív módon ábrázolja a tervezett bányató hatásait a felszín alatti vízre.

A tárgyi terület szennyeződés érzékenységi besorolása alapján a favR. 2. számú melléklet 2. c) pontja, valamint a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet 1. számú melléklete alapján, a felszín alatti vizek állapota szempontjából olyan érzékenynek minősített térségben fekszik, ahol számos, nagy területű, a talajvíz fedőrétegének eltávolításával létrehozott bányató, illetve jelenleg is működő homok- és kavicsbánya található. A bányászat jelentősen módosítja a térség környezeti viszonyait, és számottevő hatással van a felszín alatti környezetre, elsősorban az első vízáadó rétegben található talajvizekre. A módosító hatás a létrejött tóból történő párolgás, valamint a kitermelt ásványi anyag helyére beáramló talajvíz formájában nyilvánul meg.

A Magyarország kistájainak katasztere (Dövényi Zoltán szerk.; MTA Földrajztudományi Kutatóintézet 2010.; második, átdolgozott és bővített kiadás) alapján tárgyi terület a Duna menti síkság középtáj Csepeli-sík kistájába tartozik, melynek 7,3 %-a (9185,5 ha) vízfelszín. A kistájnak 36 különböző tava van, melynek egy része természetes eredetű,

azonban többsége mesterséges úton (bányatavak) keletkezett. A terület évi csapadékösszege 510-530 mm, ariditási indexe 1,3 (azaz a Péczely György által meghatározott szárazsági mértékszám alapján száraz). A kistájat az erős vízhiány jellemzi, ahol a csapadék és a potenciális evapotranszpiráció különbsége negatív, vagyis az éves átlagos csapadékot meghaladó párolgás következtében a területre csapadék vonatkozásában erőteljesen negatív vízmérleg jellemző.

Az elmúlt évtizedek kavicsbányászatának köszönhetően a térségben több, számottevő területű bányató alakult ki. Jelenleg kb. 65 lefektetett kavics és homokbánya található a térségben több, mint 4700 hektáron, amiből a nyílt vízfelületek teljes nagysága már jelentősen meghaladja a 2000 ha-t. A nyílt vízfelületek nagysága folyamatosan nő az engedéllyel üzemelő bányanyitások és bányabővítések hatásai következtében. Az egyre növekvő számú kavicsbánya és a kialakuló bányatavak alapvetően és véglegesen megváltoztatják a táj arculatát, környezeti adottságait. A bányaművelés után visszamaradó gödrökben lefolyástalan talajvíztó marad vissza. Ezáltal a tó a felszínről lefolyó szennyezéseket koncentrálna, öntisztuló képessége csekély.

A terület vízháztartása szempontjából alapvető változás a nagy szabad vízfelület létrejötte, amely a párolgás miatt jelentős, állandó többlet-vízvesztést jelent, így a tó jelentős vízleszívó hatással is jelentkezik. A terület vízforgalmának megváltozása a víz mennyiségi, minőségi viszonyaira, és az élővilág életfeltételeire is kihat, továbbá a párolgás következményeként a terület mikroklímáját is megváltoztatja.

A fentieket megerősíti, a 2009-2014 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 96/2009. (XII. 9.) OGY határozat is, melyben a „1. Helyzetértékelés és kitekintés” című fejezet „1.2. A környezetállapot változása és hatásai” című alfejezetben a felszíni és felszín alatt víz és talaj állapotának értékelésében az alábbiakat rögzítik:

„A felszíni vízkészletünk döntően külföldi eredetű és mintegy 11 000 m³/év/fő körüli, amely az egyik legmagasabb érték Európában. Az országon belüli lefolyás (600 m³/fő/év) viszont a legkisebb a kontinensen. A felszíni készletek jelentős része nagy folyóink medréhez kötődik; az eloszlás egyenlőtlensége miatt a hozzáférés korlátozott. A vízkivételek, vízbevezetések és elterelések megváltoztathatják a felszíni víztestek természetes vízjárását, lefolyási viszonyait, olyan mértékben, hogy az már akadályozza az ökoszisztéma működését és a jó ökológiai állapot elérését.

Az elmúlt években az ország területének legnagyobb részén nem csökkent tovább a talajvízszint. A jelenlegi víztermelés, a természeti adottságoknak nem megfelelő területhasználat és a meteorológiai hatások következtében kivételt a Duna-Tisza-közi Homokhátság jelent (a talajvízszint süllyedés 0,3-0,8 m).

A vízminőség alakulása szempontjából fontos körülmény, hogy a különböző víztípusok egymásra is hatnak: a szennyezett vízfolyás veszélyt jelent az általa táplált felszín alatti vízre vagy az állóvizekre, illetve fordítva. A szennyezett talajvíz károsíthatja a kisvízi időszakban táplált vízfolyás élővilágát, valamint kockázatot jelent az ivóvízellátás szempontjából kiemelt fontosságú mélyebb vízadóra. Egy lényeges, de kevésbé ismert probléma, hogy a nagyszámú, főként üdülési hasznosítású holtág, morotva, mesterséges tározó és kavicsbánya tó vízminőségi állapota a nagy tavakénál kedvezőtlenebb és ráadásul ezek nem is szerepelnek a fokozottabb védelmet jelentő tápanyag-érzékeny területek között.

A vizek jó ökológiai állapota szorosan összefügg az éghajlatváltozással. A várható éghajlatváltozás egyik fontos következménye, hogy kevesebb víz áll majd rendelkezésre, különösen az öntözés számára, de helyenként - a területi különbségek miatt - az ivóvízellátásra használt készletek is veszélybe kerülhetnek. A télvégi, tavaszi árvizek hamarabb, és az intenzívebb olvadás miatt növekvő csúcsokkal érkehetnek. A tavak vízforgalma átalakul, és várhatóan csökken a felületük, növekszik a tartózkodási idő és a sótartalmuk. A kisvízi hozamok csökkenése érzékenyebbé teszi a vízfolyásokat a

szennyezőanyag-terhelésekkel szemben. Az éghajlatváltozás és a vízgazdálkodás integrált - a fenntarthatóságot messzemenően figyelembevevő - megközelítése indokolt, többek között a vízpótlás, a vízenergia hasznosítása, az öntözés, az ivóvízminőség javítás, árvíz- és belvíz védelem, aszály elleni védelem területein."

A VITUKI Hidrológiai Intézet által a térségre készített Régiók hidrológiai állapotértékelése, Duna-Tisza köze 2002. című vízháztartási tanulmány szerint a régió talajvízszintje az 1956-60 bázisidőszakhoz képest 2,0 - 2,5 métert csökkent átlagosan, míg a talajvízszint csökkenése az egymást követő évek vonatkozásában is megfigyelhető, 2001 és 2002. között Ócsa település és környezetében átlagosan -20 mm mennyiségben.

A közösségi cselekvés kereteinek meghatározásáról a víz-politika területén című, 2000. december 22-én hatályba lépett, 2000/60/EK irányelv (Víz Keretirányelv) nagy hangsúlyt helyez a vízi ökoszisztémák, a víztől függő szárazföldi ökoszisztémák és a vizes területek állapotának megtartására és javítására. Az általános szárazodási folyamat veszélyezteti a vizes élőhelyeket és azok élővilágát. A kavicsbányászat felhagyását követően kialakult bányatavak, figyelemmel azok partvonalai kiképzésére nem alkalmasak az élővilág számára vizes élőhelyként szolgálni. A klímapolitika és ezen belül az alkalmazkodási stratégia szempontjából elsősorban a talajok vízháztartási tulajdonságai a legfontosabbak, mert a talaj hazánk legnagyobb kapacitású, természetes víztározója. A talajok víztartó képességének megőrzése, illetve javítása a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás egyik fontos tényezőjének tekinthető, továbbá a talajok értékét a táperő helyett egyre inkább a rendelkezésre álló vízkészlet határozza meg.

A Víz Keretirányelv hazai megvalósítása Vízyűjtő gazdálkodási tervének [mely Kormányhatározat formájában került elfogadásra - *Magyarország vízyűjtő-gazdálkodási tervéről* szóló 1127/2010. (V. 21.) Korm. határozat] a 1.10. jelű Duna-völgyi főcsatorna tervezési alegységre vonatkozó megállapításai alapján a Duna-Tisza közti Hátság északi peremén, a Ráckevei (Soroksári)-Duna és a Duna-Tisza csatorna által határolt területen több kavicsbánya működik. A már felhagyott kavicsbányák összfelülete további 500-600 hektárra tehető. A bányatelkek területe, illetve az elbányászott területek folyamatosan nőnek, ami jelentős vízgazdálkodási problémákat vet fel. Az elbányászott térségekben a bányatavak környezetében a talajvíz süllyedése észlelhető, és észrevehetően csökkentek a belvízi előntések is. A nagyszámú és nagy kiterjedésű kavicsbánya-tavak negatív hatással vannak a vízmérlegre, mivel a felszínre került talajvíz párolgása nagyobb, mint a természetes növénytakaró párolgása. Ennek következményeként ezek a mesterséges tavak megcsapolják környezetükben a talajvizet. A kavicsbányáknak a térség vízkészletére gyakorolt hatása összetett probléma. A párolgási hiány oldalirányú szivárgásból pótlódik. A talajvíz természetes esése ÉK-DNy-i irányú, így az elpárolgó víz a Duna-Tisza hátság felől áramló talajvízből pótlódik. A bányatavak felületének növekedésével, az újonnan létesülő tavaknak a Duna-Tisza közti Hátság területére húzódásával várhatóan növekszik a Duna-Tisza közti Hátság felszín alatti vízkészletének a veszélyeztetettsége, tekintettel az aszályos időszakok várható jövőbeni gyakoriságára.

Mivel a nagy szabad vízfelület létrejötté a párolgás miatt jelentős, állandó többlet-vízvesztés jelent, így a bányató az első vízadó réteg tekintetében jelentős vízleszívó (depressziós) hatással rendelkezik. A tárgyi bányató vízfelszín növekedésével a depressziós hatás növekedése várható.

Figyelemmel arra, hogy a vizsgált területre és tágabb térségére néhány extrém csapadékos időszak (pl.: a 2010 év) kivételével negatív vízmérleg jellemző (aminek következtében a talajvíz szintje folyamatosan csökken), a romló tendencia továbbra is várható, tekintettel arra, hogy döntően az időjárási viszonyok, illetve a jelentős nagyságú szabad vízfelület párolgása idézi elő. A jelen dokumentációban közölt adatok, számítások, modellek alapján

egyértelműen megállapítható, hogy a tervezett bányászati tevékenység hatására nyílt vízfelület alakul ki a területen, melynek hatásai összeadódnak a már meglévő nagy kiterjedésű nyílt vízfelületek által determinált hatásokkal. A létrejövő vízfelület megnöveli a területen a párolgás általi vízveszteség nagyságát, és fokozza a talajvízszint süllyedést a tervezett kavicsbánya tágabb környezetében is. Ez a talajvízszint süllyedés tartós és romló tendenciát mutat.

Az elmúlt időszakban több sekély mélységű öntözőkút vált használhatatlanná a kutak öntözési idejében történő kiszáradása, illetve a vízhozamuk jelentős csökkenése miatt, ennek következtében a térségben egyre több az olyan új létesítésű öntözőkút, amely a mélyebb rétegekben elhelyezkedő, potenciálisan ivóvíz igények kielégítésére szolgáló víztartókra települ.

Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény kihirdetéséről szóló 1995. évi LXXXII. törvény (Rio de Janeiróban, 1992. június 13-án aláírt ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény) 3. cikkelye valamint a Kvtv. 4.§ 30. pontja és 6. § (2) bekezdése rögzíti az **elővigyázatosság elvét**, mely szerint bizonytalan, vagy súlyos kilátású helyzetekben nem szabad megvárni a teljes tudományos bizonyosságot, mert mire minden biztossá válik, már valószínűleg késő lesz.

A Kvtv. 4. § 29. pontja meghatározza a **fenntartható fejlődés** fogalmát, mely szerint a fenntartható fejlődés társadalmi-gazdasági viszonyok és tevékenységek rendszere, amely a természeti értékeket megőrzi a jelen és a jövő nemzedékek számára, a természeti erőforrásokat takarékosan és célszerűen használja, ökológiai szempontból hosszú távon biztosítja az életminőség javítását és a sokféleség megőrzését.

A Kvtv. 18. § (5) bekezdése kimondja, hogy a környezet igénybevétele és használatát úgy kell megszervezni és végezni, hogy a vizek állapotára vonatkozó környezeti célkitűzések teljesüljenek, így különösen az, hogy a felszíni, és a felszín alatti vizek állapota ne romoljon, valamint a jó állapotuk a külön jogszabály szerinti környezeti követelmények teljesítése révén megvalósuljon.

A Kvtv. 21. § (1) bekezdése szerint a vizek igénybevétele csak olyan módon történhet, amely a természetes folyamatokat és a vizek mennyiségi, minőségi megújulását nem veszélyezteti.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 15. § (1) bekezdése szerint a felszín alatti vizet csak olyan mértékben szabad igénybe venni, hogy a vízkivétel és a vízutánpótlás egyensúlya minőségi károsodás nélkül megmaradjon, és teljesüljenek a külön jogszabály szerinti, a vizek jó állapotára vonatkozó célkitűzések elérését biztosító követelmények.

A favR. 1. §-a alapján a rendelet célja a felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása és annak fenntartása, valamint a hasznosítható készleteinek hosszú távú védelmére alapozott fenntartható vízhasználat.

A favR. 3. § 51. pontja definiálja a romló tendencia fogalmát. Romló tendencia *az a változás, amely során a felszín alatti víz mennyiségi vagy minőségi állapota, hosszabb időszakot tekintve, folyamatosan romlik; ilyen tendenciának minősül a jelentős és tartósan emelkedő szennyezettségi tendencia, a hőmérséklet tartós csökkenése, vagy a statisztikailag és környezeti szempontból jelentős és tartósan süllyedő víznyomás, illetve vízszint.*

A favR. 8. § c) pontja rögzíti, hogy a felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása érdekében tevékenység csak úgy végezhető, hogy hosszú távon se veszélyeztesse a felszín alatti vizek jó állapotát, a környezeti célkitűzések teljesülését.

A favR. 9. § (1) bekezdés b) pontja szerint a felszín alatti vizek jó mennyiségi állapotának biztosítása érdekében a tevékenység nem vezethet a felszín alatti víztest kémiai és fizikai állapotromlásához, beleértve a káros víz(nyomás)szint emelkedését, a (2) bekezdés b) pontja szerint a vízkivétel nem okozhat statisztikailag és környezeti szempontból jelentős és tartósan süllyedő víz(nyomás)szintet.

A favR. 9. § (5) bekezdés b) pontjában foglaltak alapján akkor végezhető olyan tevékenység, amelynek következtében a fedőréteg eltávolítása révén felszínre kerül a felszín alatti víz, ha biztosított az (1) bekezdés és a 10. § (1) bekezdés szerinti előírások teljesülése.

Megállapítható továbbá, hogy a **tervezett létesítmény olyan**, a felszín alatti víz szempontjából érzékeny, csapadék szempontjából pedig negatív vízmérlegű, és számos tájsebbel borított **területre esik, ahol a favR. fent hivatkozott előírásainak teljesítése nem garantálható**. Ugyan a **tervezett bányászati tevékenység** közműves vízellátás céljából igénybe vett vízkészletet közvetlenül nem veszélyeztet, de a **mezőgazdasági területek öntözési célú vízhasználatát befolyásolja, illetve veszélyezteti**.

Levegőtisztaság-védelmi szempontból:

A tervezési terület a *légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről* szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. számú melléklete alapján a 10. számú légszennyezettségi zónába tartozik.

A bányából történő kiszállítást az alábbi útvonalon tervezik: a tervezési területtől a horgásztó határa mellett a Nomád-partig, onnan a Délegyháza V. jelű tó mellett elhaladva a Bugyi községet elkerülő tervezett útig, majd az 5202. jelű úton keresztül az 51. jelű útig.

A bányatelek határától ÉNy-i irányban építendő 6 m magas, 200 m hosszú védőtöltés építése során, illetve az arra telepített növényállomány kialakulásáig a felületéről származó kiporzásból eredő légszennyező hatásokkal kell számolni.

A beruházáshoz kapcsolódóan az alap légszennyezettség mérésére sor került, melyről készült mérési jegyzőkönyveket a Kérelmező benyújtotta a Felügyelőségre.

A bányai tevékenység porképződése diffúz forrásnak, a kitermelt anyag elszállításához kapcsolódó porképződés vonalforrásnak, valamint az építendő zajvédő domb porképződése is diffúz forrásnak tekinthető. Tekintettel arra, hogy a kitermelés jellemzően nedves állapotban (víz alatt) történik a bányászati tevékenység diffúz kibocsátása csekély mértékűnek tekinthető. Pontforrás létesítését nem tervezik.

A dokumentációk alapján a bányai tevékenység hatásterülete 21 méter, a szállítás hatásterülete a szállítási útvonal mentén húzódó 2 méter széles sáv. A bányaterület ÉNy-i részén kb. 200 méter hosszon építendő 6 méter magas töltésnek a zajhatás csökkentése mellett a kiporzásból adódó levegőterhelése is van, melynek hatásterülete 18 méter, ami közel megegyezik a bányászati tevékenység hatásterületével.

Azonban a kitermelt anyag deponálásának, illetve a szállításának már vannak légszennyező hatásai. Mindemellett a kavicsréteg feletti felső talajréteg kitermelése, elszállítása során keletkező hatásokkal is számolni kell.

A bányatelek ÉNy-i és DK-i határánál lakóépületek találhatóak. Az ÉNy-i telekhatárhoz nagyon közel helyezkednek el a lakóépületek, ráadásul itt a bánya hatásai mellett a védőtöltés kialakítása, illetve az arra tervezett növényzet végleges kialakulásáig felületi kiporzása is hatással lehet az ott lakókra. A DK-i határnál elhelyezkedő lakóépületek a területre legjellemzőbb É-ÉNy-i szélirányban helyezkednek el.

Az előzőek alapján főleg a bányászati tevékenységet megelőző tereprendezési (felső talajréteg letakarítása, elszállítása; védőtöltés kialakítása) munkálatok hatásai miatt a **tárgyi tevékenység megvalósulása levegőtisztaság-védelmi szempontból nem engedélyezhető.**

A Felügyelőség levegőtisztaság-védelmi szempontú véleményét a *levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről* szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet, valamint a *levegő védelméről* szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján alakította ki.

Zajvédelmi szempontból:

A bányatelektől ÉNy-i irányban a szabályozási terv szerint Lke kertés lakóterület, Má mezőgazdasági terület, DNy-i irányban Má mezőgazdasági terület, DK-i irányban Gip gazdasági ipari területen üzemi épületek (major), lakóépületek és Lf falusias lakóterület, ÉK-i irányban Kb területen bányató, és Má kijelölt bányatelek található. A dokumentációkban leírtak szerint a tervezett bánya hatásterületén zajtól védendő építmények találhatóak.

A kitermelést nappali időszakban tervezik végezni. A számítások alapján a bányatevékenységből származó várható zaj - a töltés megépítésével és a zajtól védendő lakóépületektől 400 m-re elhelyezett osztályozóval számolva - a Vadvirág utcai lakóépületek védendő homlokzatai előtt 2 m-re 49 dB/A.

A tervezett bányatelek ÉNy-i részére a termelésből származó humuszos talaj és meddő anyagából 6 m magas, 12 m széles, 200 m hosszú védőtöltés létesítését tervezik.

A bányából történő szállítás lakott terület érintése nélkül a bányatelektől földúton, az 5202 j. úton, majd az 51. számú főúton történik az M0 autópálya felé. A naponta közlekedő 12,5 m³ szállítási kapacitású tehergépjárművek száma 64 db. A 01246 és 01255/2 hrsz-ú, Bugyi Nagyközség Önkormányzat tulajdonában lévő utak használatához az útkezelői hozzájárulást Bugyi Nagyközség Önkormányzata a 2390/2010. sz. hozzájárulásában kikötésekkel megadta. A Nomád parti út vonatkozásában a Délegyháza Nagyközség Önkormányzat Jegyzője a 745-7/2011. számon adott közútkezelői hozzájárulást a tulajdonában lévő utak igénybevételéhez.

A dokumentáció szerint a létesítendő bánya hatásterülete a Vadvirág utca védendő épületei irányában egybeesik a közvetlen mellette elhelyezkedő még nem működő „Délegyháza V. – kavics” védnevű bánya hatásterületével.

A hatásterületek átfedése miatt a *zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról* szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 1. számú mellékletének 2. pontja szerinti -3 dB korrekció alkalmazása szükséges. Így a Vadvirág u. irányában a teljesítendő zajkibocsátási határérték nappal: 47 dB/A. **Ennek megfelelően a várható kibocsátás meg fogja haladni a követelményeket.**

Hulladékgazdálkodási szempontból:

A Felügyelőség megállapította, hogy a tervezett tevékenység telepítése, megvalósítása és felhagyása során nem keletkezik nagy mennyiségű hulladék, normál üzemi körülmények között veszélyes hulladék nem keletkezik.

Természetvédelmi szempontból:

A kérelmezett terület, illetve környezete, nem része a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) alapján országosan védett, a Tvt. 23. § (2) alapján védett (ex-lege), az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet által meghatározott Natura 2000 hálózatnak, valamint nem része az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvényben megjelent országos ökológiai hálózatnak, továbbá barlangvédelmi zónát nem érint.

A tervezett bánya felhagyása után megjelölt utóhasznosítási cél (2011. márciusi átdolgozott hatástanulmány 85. oldal) részben pihenőtó, részben természetközeli vizes élőhely kialakítása. A bányaművelés eredményeként egyetlen összefüggő, szabálytalan alakú, kb. 20 ha területű vízfelület jön létre, melynek mélysége 5,6-7,6 m közötti lesz.

A vizes élőhely kialakítása, mint rekultivációs cél természetvédelmi szempontból elfogadható, de a térségben meglévő nagy kiterjedésű szabad vízfelület, és az ezekhez kapcsolódó, hasonló céllal tervezett vizes élőhelyek általánosságban nem képviselnek olyan természetvédelmi értéket, mint amekkorát az eredeti természetes állapotok, hagyományos tájhasználati módok megőrzése, érintetlenül hagyása jelentene, illetve nem tudják ellensúlyozni azt, amekkora terhelés éri a bánya hatásterületét a tevékenységből kifolyólag. A bányatavak fajgazdagsága jellemzően messze elmarad a természetes kialakulású, tagoltabb és kevésbé meredek partvonal-kialakítású természetes tavakétól, melynek oka főként a táplálékszegénység, illetve a keskeny parti zóna kialakulása.

A térségben folyó bányászati tevékenység a talajvíztavak párolgása révén létrejövő, környezetük talajvízszintjének csökkentésével is jelentős hatást gyakorol a környező területek élővilágára.

Tájvédelmi szempontból megállapítható, hogy a jellemzően sík tervezési területen tájképi elemként mozaikos, gyep illetve erdős területek találhatóak. A táj terhelhetőségét megvizsgálva megállapítható, hogy a jellemzően mezőgazdasági tájhasználat irreverzibilis megváltoztatása, tájidegen elemek megjelenése a területen is önmagában vizsgálva jelentős méretű. Fenti indokok szerint **a tervezett bánya tájvédelmi szempontból sem elfogadható.**

A Rendelet 6. § (1) pontja szerint a környezeti hatásvizsgálati eljárás a környezeti hatásvizsgálatra kötelezett tevékenységnek a környezeti elemekre, a környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére, különösen a tájra, településre, éghajlatra, természeti (ökológiai) rendszerre való hatásainak, továbbá az előbbi hatások következtében az érintett népesség egészségi állapotában, valamint társadalmi, gazdasági helyzetében - különösen életminőségében, területhasználata feltételeiben - várható változásoknak az egyes esetek sajátosságainak figyelembevételével történő meghatározására, valamint a tevékenység ennek alapján történő engedélyezhetőségére terjed ki.

A Kvtv. 4. § 1. pontja alapján *környezeti elem*: a föld, a levegő, a víz, az élővilág, valamint az ember által létrehozott épített (mesterséges) környezet, továbbá ezek összetevői.

A várható hatások értékelésénél a Felügyelőség figyelembe vette a tervezett tevékenység összetettségét (különös tekintettel a több környezeti elemre kiterjedő hatásfolyamatok

kiváltásának lehetőségére, valamint a hatások szinergiájára), a hozzáadódás lehetőségét a térségben másutt folytatott vagy tervezett tevékenység hatásaihoz; annak tartósságát és visszafordíthatóságát, valamint a végső hatásviselőket (embert, természeti rendszereket) érő káros vagy zavaró hatások mértékét.

A Felügyelőség a fentiek alapján megállapította, hogy a **tervezett tevékenység olyan jelentős hatással lenne a környezeti elemekre**, a környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére valamint az érintett népesség életminőségére, **hogy annak engedélyezése természetvédelmi, tájvédelmi, zajvédelmi, levegővédelmi, valamint felszín alatti vízvédelmi szempontból nem lehetséges**, ezért a Rendelet 10. § (2) bekezdés b) pontja alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

A dokumentációban nem került - megjelölve, elkülönítve - ismertetésre olyan adat, amely a államtitoknak, szolgálati titoknak minősül, vagy amely a Kérelmező szerint üzleti titkot képez.

Az eljárás díja a 33/2005. (XII. 27.) KvVM rendelet 1. mellékletének IV/2. pontja alapján került megállapításra.

A **határozatot** a Felügyelőség a Kvtv. 71. § (3) bekezdése alapján - tekintettel a Ket. 80. § (4) bekezdésére - hivatalában, a honlapján (<http://kdvktvf.zoldhatosag.hu>), valamint a központi rendszeren (www.magyarorszag.hu) közzéteszi, továbbá a Rendelet 10. § (3) bekezdése alapján **megküldi az eljárásban részt vett Délegyháza Község Önkormányzat Jegyzőjének, aki köteles a határozat kézhezvételét követő 8 napon belül gondoskodni a határozat teljes szövegének nyilvános közzétételéről. A Jegyző a határozat közzétételét követő öt napon belül tájékoztatja a Felügyelőséget a közzététel időpontjáról, helyéről, valamint a határozatba való betekintési lehetőség módjáról.**

A szakhatóságok állásfoglalása ellen a Ket. 44. § (9) bekezdése alapján önálló jogorvoslatnak nincs helye, az a határozat elleni jogorvoslat keretében támadható meg.

A határozat elleni fellebbezési lehetőséget a Ket. 98. § (1) bekezdése biztosítja az ügyfél számára. A fellebbezési határidőről a Ket. 99. § (1) bekezdése rendelkezik.

A fellebbezési eljárás díjáról a 33/2005. (XII. 27.) KvVM rendelet 2. § (4) bekezdése rendelkezik.

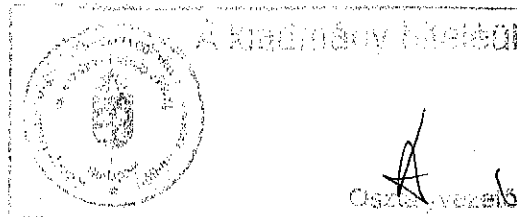
A 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 32/A. (1) bekezdésére figyelemmel jelen eljárás során hozott határozat egy példányát az illetékes megyei katasztrófavédelmi igazgatóság részére is megküldöm.

A Felügyelőség feladat- és hatáskörét, valamint illetékességét a 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet állapítja meg.

Jelen döntés – fellebbezés hiányában – **a fellebbezési határidő lejártát követő napon** külön értesítés nélkül, a törvény erejénél fogva **jogerőre emelkedik** a Ket. 128. § (1) bekezdés a) pontja alapján. A döntés közlésének napja az a nap, amelyen azt kézbesítették. A Ket. 78. § (10) bekezdése alapján a hirdetmény útján közölt döntést a hirdetmény időben utolsóként történt kifüggesztését követő 15. napon kell közölni tekinteni.

Budapest, 2011. június 2.

Dolla Eszter s. k.
igazgató



Kapják: Ügyintézői utasítás szerint.